

Budući gradonačelnik Zagreba mora shvatiti da mu je uza sve druge naslijeđene probleme (i naslijeđene kosture iz ormara hrvatske poslijeratne i posttranzicijske zbilje, kojih možda i nije svjestan u potpunosti) u ruke pao doista prevrući kesten poslijepotresne obnove i zgrada, ali i ljudi

U Zagrebu je devastiran urbani način življenja i ta devastacija predugo traje

Mеду najtežim i svakako prioritarnim zadacima novoizabranog zagrebačkog gradonačelnika svakako će biti temeljita i sustavna obnova Zagreba nakon dva moćna potresa. Naglasak je na dva potresa, jer se u javnosti prečesto spominje samo onaj prvi, od 22. ožujka 2020. No Zagreb je dodatno stradao i u onom banijskom, petrinjsko-glinsko-sisačkom prosinačkom potresu, koji je imao čak dva snažna udara. Da je tome tako, shvatit će svi koji pročitaju dragocjenu monografiju povjesničara umjetnosti i povjesničara Dragana Damjanovića "Veliki zagrebački potresi", koju je promptno objavila Matica hrvatska, čija je palača nedaleko od Zrinjevca i sama teško oštećena u potresu. Jer, što nije uništio onaj prvi ranoproljetni potres, dovršili su ovi prednovogodišnji. Svjedoči o tome više nego potresna fotografija znamenite gornjogradske crkve sv. Katarine snimljena 17. veljače 2021., objavljena u Damjanićevoj zanimljivoj i poučnoj knjizi. Stradala je graciozna sv. Katarina i njen vrijedan umjetnički inventar i u potresu u ožujku (kada je razbijena i Robbina skulptura), ali tek su joj potresi iz prosinca temeljito porušili oslikan i raskošno urešen svod po kojem je bila poznata i prepoznatljiva. I vjerojatno je zatvorili na dulje vrijeme, što je velika šteta jer je sv. Katarina bila omiljena zagrebačka crkva za vjenčanja i koncerte, glavna zagrebačka sveučilišna crkva, ali i crkva koja je gotovo uvijek bila dostupna ljubopitljivim turistima i namjernicima iz cijelog svijeta. Crkva za narod, rekli bismo. Prosinačkim potresima dodatno je oštećena još jedna važna zagrebačka crkva koja se posljednjih godina često koristila i u protokolarnu (a, nažalost, i u neprotokolarnu) svrhu, također omiljeno koncertno središte, ali i pravi muzej sakralne hrvatske likovne baštine. Naravno, riječ je o crkvi sv. Marka, oko koje su se, metaforički rečeno, poput poslušnih pilića okupili i Sabor i Vlada i Ustavni sud. A u nekoj budućnosti možda i Muzej gričke vještice, ako se uspije zatvoriti financijska konstrukcija koju je lakonski i vrlo darežljivo obećao zatvoriti bivši gradonačelnik Milan Bandić. Naravno, dodatna razaranja i štete u Zagrebu nikako se ne mogu uspoređivati sa štetama u Petrinji, Sisku, Glini i okolnim mjestima i to i nije namjera ovog članka. Potres na Baniji i u njenoj blizini i daljnjoj okolini druga je, podjednako bolna i aktualna tema koja isto čeka sustavna i pravredna rješenja. Ali, budući gradonačelnik Zagreba mora shvatiti da mu je uza sve druge naslijeđene probleme (i naslijeđene kosture iz ormara hrvatske poslijeratne i posttranzicijske zbilje, kojih možda i nije svjestan u potpunosti) u ruke pao doista

prevrući kesten poslijepotresne obnove i zgrada, ali i ljudi. Jer u Zagrebu su devastirani i ljudi, i to ne samo od potresa (ili nezaustavljive korone). I ne može ih se obnoviti samo mantrama i birokratskim obećanjima, nego istinskom, ljudskom potporom. U Zagrebu je devastiran urbani, građanski način življenja i ta devastacija traje predugo. Zagreb je pretvoren u nemaštovitu, jednoobraznu betonsku stambenu slagalicu u kojoj se sustavno ubijaju drveće i zelenilo, ali i šarm u svojoj suštini nevelikog srednjoeuropskog grada skrojenog po mjeri njegovih stanovnika. Zagreb je cijeli postao svojevrsni Jakuševec, jedno veliko brdo otpada kojim dominiraju kante za smeće raznoraznih boja i čudne, upitne namjene. Zagreb se proteklih desetljeća intenzivno trijebio od Zagrepčana (u što uključujem i uključive dotepence, jer i sam spadam u tu kategoriju), ali i od Zagreba samog. Da bi čovjek bio zagrebački gradonačelnik, nije dovoljno tu i tamo simpatično zakajkati i pohofirati kumicama s placa vadeći kune iz džepa uz šarmerski osmijeh. Zagrebu ne treba još potemkinovskih projekata poput nevjerojatno skupe nove i apsolutno predimenzionirane žičare, koja je ranila ionako ranjenu Medvednicu, koja iz dana u dan dobiva izgled mjesta na kojem ne raste ni grmlje, a o drveću da i ne govorimo. Zagreb ima stručne ljude koji mogu osmisliti njegovu obnovu, a o tome svjedoči i Damjanovićev uradak.

Ali ako se novi gradonačelnik ne okruži stručnim i dobronamjernim ljudima bez obzira na njihov svjetonazor i političke prioritete, mogli bismo ponovno zapasti u krizu upravljanja i zdravorazumskog odlučivanja u kojoj se Zagreb batrga već desetljećima. I to zahvaljujući ljudima nahvaio koji bahato iskorištavaju zagrebačku poslovičnu naivnost i dobrohotnost. ●

Ako se novi gradonačelnik ne okruži stručnim i dobronamjernim ljudima bez obzira na njihov svjetonazor i političke prioritete, mogli bismo ponovno zapasti u krizu upravljanja u kojoj se Zagreb batrga već desetljećima